

28 באוקטובר 2010

לכבוד

ח"כ דוד אזולאי

יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה

הכנסת

שלום רב,

הנדון: הסתייגויות להצ"ח תכנון ובניה - חלק ב': מוסדות התכנון, פרק א' סימן ב':

ועדות המשנה של המועצה הארצית

להלן הסתייגות האגודה לזכויות האזרח, במקום מתכננים למען זכויות תכנון והאגודה לצדק חלוקתי לפרק א, סימן ב': ועדות המשנה של המועצה הארצית, בחלק ב' של הצ"ח תו"ב.

הסתייגויות לחלק ב', פרק א' סימן ב': ועדות המשנה של המועצה הארצית

1	ס' 12(ה)	<p>במקום הסעיף המוצע צריך לבוא הסעיף הבא: "על אף האמור בסעיף 12 זה, קיבלה ועדת המשנה החלטה, רשאי כל אחד מחברי הועדה לדרוש בכתב קיומו של דיון, או דיונים, לפי הצורך, במועצה הארצית באותו עניין; התבקש דיון כאמור, תקיים המועצה הארצית דיון, או דיונים, בעניין החל מישיבתה הקרובה; קיבלה המועצה הארצית החלטה בעניין, תבוא החלטתה, לכל דבר ועניין, במקום החלטת ועדת המשנה".</p>
		<p>הסבר: המטרה המוצהרת של אי הכפפת ועדות המשנה למועצה הארצית, כמוצע בהצ"ח, הינה ליעל את ההתדיינויות של המועצה הארצית ולמנוע כפל התדיינויות. אלא שההתייעלות אינה חזות הכל. ישנם אינטרסים חשובים שיש להגן עליהם וההסדר המוצע אינו מאפשר זאת.</p> <p>יש להבטיח כי לא תחסם הדרך לבחינת החלטות הועדות ע"י המועצה הארצית שכן, המועצה הארצית כוללת נציגות רחבה ומגוונת של כלל האינטרסים הציבוריים הרחבים – סביבתיים, חברתיים ומקצועיים בתחום התכנוני – של החברה בישראל, בעוד ועדות המשנה אינן מייצגות את כלל האינטרסים האמורים.</p> <p>אין להבחין בין סוגי הועדות, לעניין האפשרות להביא את הנושא לדיון בפני מליאת המועצה הארצית, שכן אותו ההיגיון קיים לגבי כל אחת מהן – של בחינה רחבה של הנושא תוך שקילת כלל האינטרסים הציבוריים.</p> <p>האפשרות לבחינה תכנונית נוספת היא ביטוי למספר עקרונות בסיס שיש</p>

<p>לקדם - שיתוף ציבור, בקרה ציבורית, מקצועיות בתחום התכנון, וראיה רחבה שלא מתייחסת רק לתחום תכנית מסוימת (שכן לפעמים תכניות עלולות לסתור זו את זו).</p> <p>אין לאפשר לשר לקבוע כללים או להתערב באפשרות לדרוש בקשה לקיים דיון נוסף במועצה הארצית, אלא לקבוע בחוק כי יש אפשרות כזאת מבלי להטיל עליה מגבלות וחסמים.</p> <p>יש לקיים מספר דיונים ככל שנדרש כדי למצות את הדיון המקצועי והמהותי בתכנית.</p>		
<p>במקום "נציג אחד" יש לרשום "חמישה נציגים, שאחד לפחות נציג רשות מקומית שבה רב ערבי".</p>	13(א)(10)	2
<p>במקום הנוסח המוצע יש לקבוע סעיף חדש: "נציג הארגונים החברתיים"</p>	13(א)(12)	
<p>יש להוסיף סעיף חדש: "נציג ציבור"</p>	13(א)(13)	
<p>הסבר: ההרכב המוצע היום קובע כי יהיו 9 נציגים מקרב השלטון המרכזי, שמתוכם שלושה הם נציגי שר הפנים (כולל מנהל מינהל התכנון), ורק 4 נציגים נוספים: נציג סביבתי, נציג רשויות מקומיות, נציג אקדמיה, נציג המועצה הארצית.</p> <p>ההרכב הנוכחי המוצע מבטיח כי כל תכנית שהמדינה תציע – תתקבל כמו שהיא ולא ניתן יהיה לדחות אותה או להכניס בה שום שינוי, אף אם ציבורית זה מתבקש, בלי הסכמת הממשלה.</p> <p>לפיכך, יש להבטיח כי בהרכב ועדות המשנה לא יהיה רב מוחלט של נציגי ממשלה. יש לשנות את האיזון ע"י הוספת ארבעה נציגי רשויות מקומיות שאחד נציג רשות ערבית, נציג ארגון חברתי ונציג ציבור.</p>		
<p>במקום "נציג" יש לרשום "שבעה נציגים, ששניים לפחות נציגי רשויות מקומיות שבהן רב ערבי".</p>	14(16)	3
<p>יש להוסיף סעיף חדש: "נציג הארגונים החברתיים"</p>	14(17)	
<p>יש להוסיף סעיף חדש: "נציג ציבור"</p>	14(18)	
<p>הסבר: עניינה של ועדה זו (הות"ל) באישור תכניות ארציות לתשתיות (כמו כבישים, מסילות ברזל, אזורי תעשייה ארציים, נמלים, שדות תעופה, תחנות כח, חשמל, מים, גז וכיו"ב). מאחר שתשתיות מסוג זה הן בעלות השלכה רחבה וארוכת טווח על חלקים נרחבים של האוכלוסייה, ומאחר שעפ"י רב הפגיעות הכרוכות בהן נוגעות לאוכלוסיות חלשות יותר – יש להבטיח שהאינטרסים והפגיעות בקבוצות שונות יילקחו בחשבון בתכניות שדנה בהם הועדה.</p>		

	<p>ההרכב המוצע היום לוועדה, קובע כי יהיו 13 נציגים מקרב השלטון המרכזי ורק שלושה נציגים נוספים: נציג הארגונים המקצועיים, נציג ארגוני איכות סביבה, נציג רשויות מקומיות.</p> <p>לאור האמור לעיל, יש להבטיח כי בהרכב הות"ל לא יהיה רב מוחלט של נציגי ממשלה. יש לשנות את האיזון ע"י הוספת ששה נציגי רשויות מקומיות ששניים נציגי רשויות ערביות, נציג ארגון חברתי ונציג ציבור.</p>
4	<p>יש להוסיף סעיף 15א חדש כדלקמן: "קיבלה ועדת המשנה לתכניות ארציות לתשתיות החלטה, רשאי כל אחד מחברי הועדה לדרוש בכתב קיומו של דיון, או דיונים, לפי הצורך, במועצה הארצית באותו עניין; התבקש דיון כאמור, תקיים המועצה הארצית דיון, או דיונים, בעניין החל משיבתה הקרובה; קיבלה המועצה הארצית החלטה בעניין, תבוא החלטתה, לכל דבר ועניין, במקום החלטת ועדת המשנה".</p>
	<p>הסבר: ראה לעיל בסעיף 1.</p>
5	<p>יש לקבוע כי כל היועצים יהיו עובדי מדינה</p>
	<p>הסבר: בכדי להבטיח שלא יהיו ניגודי עניינים, אלא יועצים מקצועיים ושהאינטרס הציבורי יהיה בראש מעיניהם.</p>
6	<p>יש להוסיף סעיף חדש – "יועץ חברתי, אחד או יותר, עובד המדינה;"</p>
	<p>הסבר: לפי אותו הגיון שממנים יועץ סביבתי או יועץ תחבורה, יש למנות גם יועץ חברתי שיוכל להתייחס להשלכות החברתיות הנובעות מתכנית, או להתייחס לצרכים החברתיים של מי שחלה עליו התכנית או מושפע ממנה. הוא ינחה את הכנת התסקיר החברתי-קהילתי.</p>
7	<p>במקום "נציג" יש לרשום "שלושה נציגים, שאחד לפחות נציג רשויות מקומית שבהן רב ערבי".</p>
	<p>יש להוסיף סעיף חדש: "נציג הארגונים החברתיים"</p>
	<p>יש להוסיף סעיף חדש: "נציג ציבור"</p>
	<p>הסבר: עניינה של ועדה זו לדון בעררים על תכניות מתאר כוללניות שבהן דנה הועדה המחוזית. המדובר בתכניות הקובעות את מדיניות התכנון של ישובים שלמים, או חלקים משמעותיים מהם, ויש להם השלכה מרחיקת לכת על קבוצות האוכלוסייה בתחום התכנית. לפיכך, יש להבטיח</p>

<p>שהאינטרסים והפגיעות בקבוצות שונות יילקחו בחשבון בעת הדיון בערר.</p> <p>ההרכב המוצע היום לוועדה, קובע כי יהיו 7 נציגים מקרב השלטון המרכזי ורק 4 נציגים נוספים: נציג ארגוני איכות סביבה, נציג רשויות מקומיות, נציג מהאקדמיה ונציג מקרב המועצה הארצית.</p> <p>לאור האמור לעיל, יש להבטיח כי בהרכב ועדת המשנה לעררים לא יהיה רב מוחלט של נציגי ממשלה, דבר אשר יאפשר דחיית כל העררים. מעבר לכך, הרכב כזה מהווה למעשה שליטה מוחלטת של השלטון המרכזי בתכניות הנוגעות ישירות לרשויות המקומיות.</p> <p>יש לשנות את האיזון ע"י הוספת שני נציגי רשויות מקומיות שאחד נציג רשות ערבית, נציג ארגון חברתי ונציג ציבור.</p>		
<p>יש להוסיף בסוף הסעיף: "...; תכניות מתאר מקומיות שבסמכות ועדה מחוזית לפי סעיף 178; תכניות למתקנים ביטחוניים לפי סעיף 179; וכן תכניות מתאר מקומיות לתשתיות לפי סעיף 180; תכניות מתאר מקומיות לרישום שיכונים ציבוריים לפי סעיף 181."</p>	18	8
<p>הסבר: יש לאפשר הגשת ערר על כל סוגי התכניות הנדונות בוועדה המחוזית, כפי המצב המתקיים היום בחוק התכנון הנוכחי. התכניות האמורות הן בעלות השלכה רחבה על הציבור, על החברה והסביבה. לפיכך, יש לאפשר ערר ודיון מעמיק על המחלוקות הכרוכות בתכניות הללו. הצי"ח מצמצמת את הזכות של הציבור כפי הקיים היום. יש לזכור, כי אם ירגישו קבוצות בציבור שאין להם מענה בתוך מערכת התכנון, הם יפנו כתחליף למערכת המשפט, דבר שיפגע ממילא ב"יעילות" שמנסים להשיג ע"י הפגיעה בזכויות אלה. לכן מוצע לאפשר ערר על כל סוגי התכניות. כן מוצע להרחיב את הזכות להגיש ערר גם לציבור הרחב – תיקון שיטופל במסגרת הדיון על סעיף 173 בהמשך.</p>		
<p>במקום "נציג" יש לרשום "חמישה נציגים, שאחד לפחות נציג רשויות מקומיות שבהן רב ערבי".</p>	19(א)(9)	9
<p>יש להוסיף סעיף חדש: "נציג הארגונים החברתיים"</p>	19(א)(11)	
<p>יש להוסיף סעיף חדש: "נציג ציבור"</p>	19(א)(12)	
<p>הסבר: עניינה של ועדה זו לדון בתכניות של מתקנים ביטחוניים של מערכת הביטחון, כולל בטחון פנים. יש לתכניות אלו השלכות על קבוצות האוכלוסייה במרחב הציבורי. לפיכך, יש להבטיח שהאינטרסים והפגיעות בקבוצות שונות יילקחו בחשבון בעת הדיון בתכניות.</p> <p>ההרכב המוצע היום לוועדה, קובע כי יהיו 8 נציגים מקרב השלטון המרכזי</p>		

ורק 2 נציגים נוספים : נציג ארגוני איכות סביבה, נציג רשויות מקומיות. לאור האמור לעיל, יש להבטיח כי בהרכב ועדת המשנה למתקנים ביטחוניים יהיה גם ייצוג לאינטרסים וצרכים ציבוריים רחבים יותר. לפיכך, יש לשנות את האיזון ע"י הוספת ארבעה נציגי רשויות מקומיות שאחד נציג רשות ערבית, נציג ארגון חברתי ונציג ציבור.		
יש להוסיף סעיף 20(א1) חדש כדלקמן: "קיבלה ועדת המשנה למתקנים ביטחוניים החלטה, רשאי כל אחד מחברי הועדה לדרוש בכתב קיומו של דיון, או דיונים, לפי הצורך, במועצה הארצית באותו עניין; התבקש דיון כאמור, תקיים המועצה הארצית דיון, או דיונים, בעניין החל משיבתה הקרובה; קיבלה המועצה הארצית החלטה בעניין, תבוא החלטתה, לכל דבר ועניין, במקום החלטת ועדת המשנה".	20(א1)	10
הסבר : ראה לעיל בסעיף 1.		
יש לקבוע כי כל היועצים יהיו עובדי מדינה	21	11
הסבר : בכדי להבטיח שלא יהיו ניגודי עניינים, אלא יועצים מקצועיים ושהאינטרס הציבורי יהיה בראש מעיניהם.		
יש להוסיף סעיף חדש : "יועץ חברתי, אחד או יותר, עובד המדינה; "	21(א)(4)	12
הסבר : לפי אותו הגיון שממנים יועץ סביבתי או יועץ תחבורה, יש למנות גם יועץ חברתי שיוכל להתייחס להשלכות החברתיות הנובעות מתכנית, או להתייחס לצרכים החברתיים של מי שחלה עליו התכנית או מושפע ממנה. הוא ינחה את הכנת חו"ד החברתי-קהילתי.		

בכבוד רב ובברכה,

דבי גילד-חיו, עו"ד	נילי ברוך	נדיה מוגילבסקי, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח	במקום מתכננים למען זכויות תכנון	האגודה לצדק חלוקתי
052-8282444	052-2224320	054-2007274

העתקים :

1. חברי הועדה המיוחדת להצ"ח התכנון והבניה

2. ח"כים

3. יועמ"ש ועדת הפנים